TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻGĦAR

ĠUDIKATUR
AVV. DR. ILONA SCHEMBRI
LL.B., LL.D., LL.M. (Lond.), Ph.D. (Birm.)

Udjenza tat-8 ta' April 2024

Talba nru. 175/2023 IS

COMSEC LIMITED (C 21402)

VERSUS

PORTELLI AND BRINCAT LIMITED (C 5467)

IT-TRIBUNAL,

Ra illi b'Avviż tat-Talba ippreżentat fis-16 ta' Mejju 2023 (a fol. 1 et seq), is-soċjeta´ attriċi talbet l-ammont ta´ tliet elef u disa' mija u tnejn u erbgħin Ewro u erbgħa u għoxrin ċenteżmi tal-Ewro (Eur 3,942.24) rappreżentanti l-prezz tal-merkanzija li ġiet mibjugħa u kkonsenjata lis-soċjeta' konvenuta, u servizzi reżi lilha mis-soċjeta' attriċi fuq inkarigu tas-soċjeta' konvenuta bl-ispejjeż u bl-imgħax mid-data tal-fattura relattiva sad-data tal-pagament effettiv.

Ra d-digriet ta' dan it-Tribunal tas-16 ta' Ġunju 2023 fejn is-soċjeta´ attriċi ġiet awtorizzata tipproċedi bin-notifika tas-soċjeta' konvenuta (a fol. 12).

Ra illi s-soċjeta' konvenuta ġiet debitament notifikata fit-30 ta' Ġunju 2023 (a fol. 17).

Ra illi s-soċjeta' konvenuta ma ppreżentat ebda risposta u/jew kontro-talba u anqas dehret għas-seduta wara li ġiet innotifikata b'dan illi waqgħet fi stat ta' kontumaċja.

Ra illi s-soċjeta' attriċi ippreżentat il-kapitoli fil-konfront tas-soċjeta' konvenuta (a fol. 22).

Ra illi saret seduta oħra fil-11 ta' Diċembru 2023 għas-subizzjoni tas-soċjeta' konvenuta b'dan illi s-soċjeta' konvenuta għal darb'oħra naqset milli tidher (a fol. 25).

Ra l-atti proċesswali.

Ra illi din il-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidra

Mill-provi u xhieda prodotti jidher ċar x´kienet ir-relazzjoni bejn is-soċjeta´ attriċi u s-soċjeta' konvenuta. Jidher illi is-soċjeta´ attriċi biegħet merkanzija u kkonsenjata lis-soċjeta' konvenuta, u servizzi reżi lilha mis-soċjeta' attriċi fuq inkarigu tas-soċjeta' konvenuta.

Dan it-Tribunal innota illi s-soċjeta' konvenuta kienet notifikata iżda s-soċjeta' konveuta ma ressqet ebda risposta u/jew kontro-talba f'dan il-każ u anqas dehret għas-seduta li kien imiss wara li kienet hekk innotifikata.

Il-Kontumaċja tas-Soċjeta' Konvenuta

Hekk kif għadu ġie rrimarkat hawn fuq, jidher mill-proċess illi s-soċjeta' konvenuta ma ressqet ebda risposta u/jew kontro-talba u anqas dehret għas-seduta li kien imiss wara li kienet hekk innotifikata b´dan illi jwassal illi s-soċjeta' konvenuta hi fi stat ta´ kontumaċja.

It-Tribunal josserva illi l-kontumaċja waħedha ma titqiesx bħala ammissjoni tat-talba tas-socjeta´ attriċi da parti s-soċjeta' konvenuta iżda kontestazzjoni ta' l-istess. Għalkemm is-soċjeta' konvenuta baqgħet kontumaċi, dan ma jfissirx li hi abbandunat kull eċċezzjoni li setgħet tagħmel fil-kawża u ammettiet d-domandi. F'każ ta' kontumaċja jibqa' l-oneru fuq is-soċjeta´ attriċi li tressaq provi sal-grad ta' probabbilità u li tressaq l-aħjar prova. Il-ġudikant għandu jeżamina jekk it-talba hijiex ġustifikata independentement mill-kontumaċja tas-soċjeta' konvenuta (ara ***Fenici Insurance Agency Limited noe vs. Paul Stoner et*** deċiża mill-Qorti tal-Appell [Inferjuri] fit-22 ta' Novembru 2002). L-istess intqal fis-sentenza ***Blye Engineering Co. Ltd vs. Philip Borg Bellanti et*** deċiża mill-Qorti tal-Appell (sede Inferjuri) fit- 22 ta' Ġunju 2005:

> "*huwa wkoll principju ben stabbilit illi ghalkemm il-konvenut jibqa' kontumaci dan ma kellux jinftiehem bhala li hu abbanduna kull eccezzjoni li seta' jaghti fil-kawza u ammetta d-domanda. Sta ghall-gudikant li jezamina jekk it-talba hix gustifikata, indipendentement mill-kontumacja tal-konvenut*. Vide Kollez. Vol. XXIX P III p 35"

Inoltre´, fis-sentenza fl-ismijiet ***Joseph Edmond sive Jesmond Meilaq vs. Brian Mizzi et noe***, deċiża mill-Qorti tal-Appell (sede Superjuri) fis-27 ta' Marzu 1996 ingħad:

> *"Illi fl-ahharnett irid jinghad illi skond il-gurisprudenza tal-Qrati taghna, il-konvenut li jibqa' kontumaci, bhal kaz odjern, ma jitqiesx li ammetta ttalba ta' l-attur, izda jitqies li jkun irrimetta ruhu ghall-gudizzju tal-Qorti. Dana ma jfissirx pero' li l-Qorti tista' tqajjem hija stess ex officio kwalunkwe eccezzjoni li l-konvenut seta' jqajjem kieku kkontesta l-kawza billi kif gie ritenut fis-sentenza ta' l-Onorabbli Qorti ta' l-Appell in re Hammet vs Genovese moghtija fil-31 ta' Jannar 1991:*

> *"Il-Qorti m'ghandhiex tissolleva eccezzjoniiet li mhiex awtorizzata espressament mill-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili jew minn konsiderazzjonijiet ta' ordni Pubblika. Ghaliex altrimenti tinholoq sitwazzjoni fejn il-Qorti tiddeciedi fuq eccezzjoni taghha stess haga li mhix rakkomandabbli billi tinvolvi vjolazzjoni ta' principju kardinali tas-smiegh xieraq tal-kawza;""*

L-istitut tal-kontumaċja hu intiż biss sabiex irażżan l-atteġġjament tal-kontumaċja u disprezz da parti ta' min ġie ċitat biex jersaq quddiem l-Onorabbli Qorti jew Tribunal (ara **Kummissarju tal-Artijiet vs. John Curmi** deċiża mill-Prim' Awla fil-31 ta' Jannar 2003).

L-Azzjoni tas-Soċjeta´ Attriċi

Is-soċjeta' attriċi ippreżentat kopja tal-i*statement* bl-ammont kollu ta' tliet elef u disa' mija u tnejn u erbgħin Ewro u erbgħa u għoxrin ċenteżmi tal-Ewro (Eur 3,942.24) (a fol. 4) u anke *invoices* maħruġa mis-soċjeta' attriċi lis-soċjeta' konvenuta (a fol. 5 sa 9) b'dan illi s-soċjeta' attriċi ippruvat sal-grad ta' probabbilita' li l-ammont minnha pretiż għadu dovut mis-soċjeta' konvenuta.

Fir-rigward ta' dan l-ammont dovut mis-soċjeta' konvenuta lis-soċjeta' attriċi, is-soċjeta' attriċi qiegħda titlob l-imgħax. F'dan ir-rigward, it-Tribunal jagħmel referenza għall-artikolu 1141 tal-Kodiċi Ċivili, Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta. F'dan il-każ, jidher illi tali obbligazzjoni hija ta' natura kummerċjali skond Artikolu 5 (e) il-Kodiċi tal-Kummerċ, Kap. 13 tal-Liġijiet ta' Malta. B'dan illi għaldaqstant, għandu japplika is-sub-artikolu 1 tal-Artikolu 1141 hawn imsemmi. Jidher pero illi mill-*invoices* ippreżentati (a fol. 5 sa 9) illi is-soċjeta' attriċi tat terminu ta' tletin ġurnata sabiex is-soċjeta' konvenuta tħallas l-ammont dovut lis-soċjeta' attriċi u b'dan illi allura l-imgħax għandu jibda jiddekkorri tletin ġurnata wara kull data ta' kull fattura relattiva sad-data tal-effettiv pagament. B'dan illi pero' is-soċjeta' attriċi irrimarkat fl-avviż tat-talba illi tali imgħax għandu jibda jiddekkorri mit-30 ta' Diċembru 2019 u b'dan illi għaldaqstant, dan it-Tribunal ser iżomm ma' din id-data. B'dan ukoll illi l-imgħax ta' tmienja fil-mija (8%) ikun applikabbli. L-imgħax ta' tmienja fil-mija (8%) hu dak l-ammont ipprovdut fil-Kodiċi Ċivili illi għandu japplika, sakemm il-partijiet ma jiftiehmux fuq ammonti inqas jew sakemm ma tkunx applikabbli il-leġiżlazzjoni sussidjarja 16.06, u liema żewġ eċċezzjonijiet ma japplikawx f'dan il-każ.

Is-soċjeta' attriċi infurmat lit-Tribunal ukoll fl-avviż tat-talba illi kien hemm ukoll spejjeż tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju innumerat 1188/23. B'dan illi pero' ma kien ippreżentat ebda kopja tat-tali mandat f'dawn il-proċeduri u b'dan illi pero' wkoll dan it-Tribunal m'għandux għalfejn jiddubita mit-tali fatt indikat mis-soċjeta' attriċi u b'dan illi għaldaqstant tali spejjeż għandhom hekk ikunu mħallsa mis-soċjeta' konvenuta lis-soċjeta' attriċi ġjaladarba s-soċjeta' attriċi turi lis-soċjeta' konvenuta illi tali mandat inħareġ kontra s-soċjeta' konvenuta in konnessjoni ma' din it-talba.

Decide

Għaldaqstant, dan it-Tribunal jaqta´ u jiddeċiedi billi jilqa' t-talba tas-soċjeta' attriċi għall-ammont ta´ tliet elef u disa' mija u tnejn u erbgħin Ewro u erbgħa u għoxrin ċenteżmi tal-Ewro (Eur 3,942.24) rappreżentanti l-prezz tal-merkanzija li ġiet mibjugħa u kkonsenjata lis-soċjeta'

konvenuta, u servizzi reżi lilha mis-soċjeta' attriċi fuq inkarigu tas-soċjeta' konvenuta u bl-imgħax tat-tmienja fil-mija (8%) li beda jiddekorri mit-30 ta' Diċembru 2019 sad-data tal-ħlas effettiv u bl-ispejjeż in konnessjoni mal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju innumerat 1188/23 ġjaladarba s-soċjeta' attriċi turi lis-soċjeta' konvenuta illi tali mandat inħareġ kontra s-soċjeta' konvenuta in konnessjoni ma' din it-talba.

L-ispejjeż ġudizzjarji marbuta ma´ dawn il-proċeduri huma kollha a kariku tas-soċjeta' konvenuta.

Avv. Ilona Schembri
Ġudikatur